

ლიტერატური განეთი

№1 (305) 21 იანვარი - 3 თებერვალი 2022

გამოცემის ორ კვირაში ერთხელ, პარასკეობით

ფასი 80 თეთრი

გიორგი ლობუანიძე

ელეგია — 1

ჩაყუჩინებული და მოწყენილი,
როგორც ნოემბრის ბოლოს სოფელი,
ხედავ? ის ერთი ვარსკვლავიც ჩაქრა,
მერომ მეგონა ჩაუქრობელი.
და სულში ისე კრუტუნებს სევდა,
ვით ბრიტანული კატა ბუხართან,
ხევრე ქმარივით, რომ სცემდა ჩემ დას,
რომელსაც ისევ ისე უყვარდა.
და მოწყენილი დღების რიგი
ნაიღებს გრძნობებს გადანახულებს,
მითხარი, დაო, რად გვიყვარს იგი,
ვინც ამ სიყვარულს არ იმსახურებს?
მოჭრით მითხარი, ორიოდ სიტყვით,
არავითარი „თუმცა“ „ან „მაგრამ“:
ეს სიყვარული იყო თუ ჩემი
ჩაუქრობელი ვარსკვლავი ჩაქრა?

ყოველი გრძნობა მძარცველია. სწორედ ამიტომ:
წრიალებს გული, ალარ მიღებას შიშით საგულეს.
ნეტავ, რას მერჩი, სიყვარულო,

გვიან მოსულო, —
მძარცველი კარზე ასე ფრთხილად არ აკაკუნებს.
თმაშევერცხლილ კაცს

რალად მინდა ამდენი განცდა
ან სიხარული, ბოლოს თუკი ძრნოლას მომიტანს...
გავყურებ მთებს და ვფიქრობ

კაცის მზერა თუ გასწვდა,
ჩვენი ხეობა ლამაზია შემოდგომითაც...

ცრუ გარიშრაზი

ზოგჯერ ცა ისე განათდება შუალამისას,
კაცს ეგონება,
უკვე ინათა!

არ ხდება ხშირად,
თუმც დღესაც ხდება
და ეს ხდებოდა თურმე წინათაც —

მოვლენა,
რასაც

მართალმა ხალხმა
სწორად დაარქვა

„ცრუ გარიურაჟი“,
მოვლენა, რამაც

ალბათ უამრავს
შეაწყვეტინა

ლამე გიუმაჟი

და წამოჰყარა ლოგინებიდან

ბევრი უილბლო შეყვარებული,
გააცალ კევა ბევრი სხეული,

ბაგე ბაგეზე დაკონებული.

აანრიალა მარტოსულები —

ბნელში, ხმელ ტახტზე მწოლი კენტები,
ისინი, ვინაც ნატრობდნენ: „ღამევ,
გთხოვ, ასე მალე ნუ გათენდები!

მე რომ ჩერქეზეთს გადამკარგავდა,
ზლურბლზე ტორს ურტყამს უკვე ის რაში.

ნაძღვილ გარიურაჟს რომ ვეხუტები,
რას მომატყუებს ცრუ გარიურაჟი?

და სიყვარულიც — ქარონის ნავი —

ირწევა — ცის და მინის ნაზავი,

როს თავევეშ მიღულს მიჯნურის მკლავი

ცრუ გარიურაჟის ნედლი ცასავით”.

ილუზიათა ალუზია

იქ, სადაც სდუმდნენ პირამიდები,
მე არასოდეს დავიბრიდები.
არც წამოვწვები მზისფერ სილაზე,
რადგან რად უნდა არაბს სინაზე?
არც ამბრნი, უმბრნი არ უნდა არაბს.
ნაგავში, მტვერშიც კარგად სცემს კარავს.
რაც კი მოძრაობს, ყველაფერს ეტრფის
და მეც რა მინდა სიცოცხლის მეტი.
მაშ, გამარჯობა, ტკილო სიცოცხლე.
მხედავ, შენ მიერ ქვაზე მინვენილს?
არაბს ვჯობივარ, ამბრნსაც და უმბრნსაც,
რადგან ამდენსანს შენ გაგიძელი!

ცხადი ზაფხულის შუალამისა

აპა, მითხარი — მოუფერებლად და მოურნყავად
როგორ გამეშვი,
გაყუჩინებული, როგორც წალკოტი
ცხელი ზაფხულის შუალამეში.
შუალამეს კი, დანაწევრებულს
ჩქამადენილი ხმების შიშებად,
შენც უერთებდი სუნთქვას იქ,
სადაც ბალის საშიში ფშვინვა იშვება.
და ჩაძირული სიჩრმის შურში,
როგორც უეცრად ატეხილ შარში,
ბალი იხსენებს, რომ იყო შარშან
ალვის ფოთოლთა ლირსების მარში.
ვილაც ალუბლის მურაბას ხარშავს
და როგორც ლექსი, თქმული ათასგზის,
ღამეს მთელი ეს ნახარში სიტკბო
ვნებით განებილ ტანზე გადასდის...

ელეგია — 2

როგორ ზრიალებს ყველაფერი, როგორ მოიწევს
ნამდვილი ხმების,
წრფელი გულის გადასაყლაპად...
გაფითრებულა და სახეზე ხელებს იფარებს
ბავშვი, რომელიც მე ვიყავი გუშინ... ახლახან...
რა სილალეა ბავშვობაში, ედემში, სადაც
ჯერ ისევ ისე უფლის ცრემლით სველია თიხა,
როცა არ ფიქრობ, რანაირად ჩამოგართმევენ,
თუკი ვილაცა
უპირობოდ, გულწრფელად გიყვარს...
ვიღრე სიყვარულს ათასგვარ კუდს გამოაბამენ,
ფრთებს შეაჭრიან და უქცევენ ფაფუკ კუდებად,
რომ ის წაიქცეს ამ კუდების წამოშლილ მტვერში
და ხრიალებდეს, ვიდრე სულ არ გაიგუდება.
და... ალარც ისმის ალარცერთი ნამდვილი ნოტი,
ირგვლივ ისეთი ზრიალია დამშრალ თიხათა...
და ეჭვიანობს მიწა, ცარმ თავის ეკრანზე,
კეთილგანწყობის ნიმნად,
ნათელ მზეებს მიხატავს...

IV-V

ზაზა ბიბილაშვილი

პოეზია,
დანარჩენი ლიტერატურა,
და დანარჩენი
2021

*
შენი ცუდი ლექსის დაწერას სხვისი კარგი ლექ-
სის წაკითხვა სჯობსო.
შენ თუ სხვანაირად გგონია, მაინცო.

*
ეროვნული და ენობრივი პოეზია უპერსპექტი-
ვა. და ეს არ არის გაზიადებით, საკეკლუცოდ ან
იმის იმედით ნათქამი, რომ ასეთი თქმები ამ პერ-
სპექტივას (უპერსპექტივობის) შეცვლის (პერსპე-
ტიულობით). კი, სადღაც შეიძლება ბუტავდეს
სულ პატარა იმედი, რომ მოსაზრება მცდარია, მა-
გრამ გაცილებით დიდი იმედებიც ცრუვდება, რო-
ცა ისინი უნიადავონ.

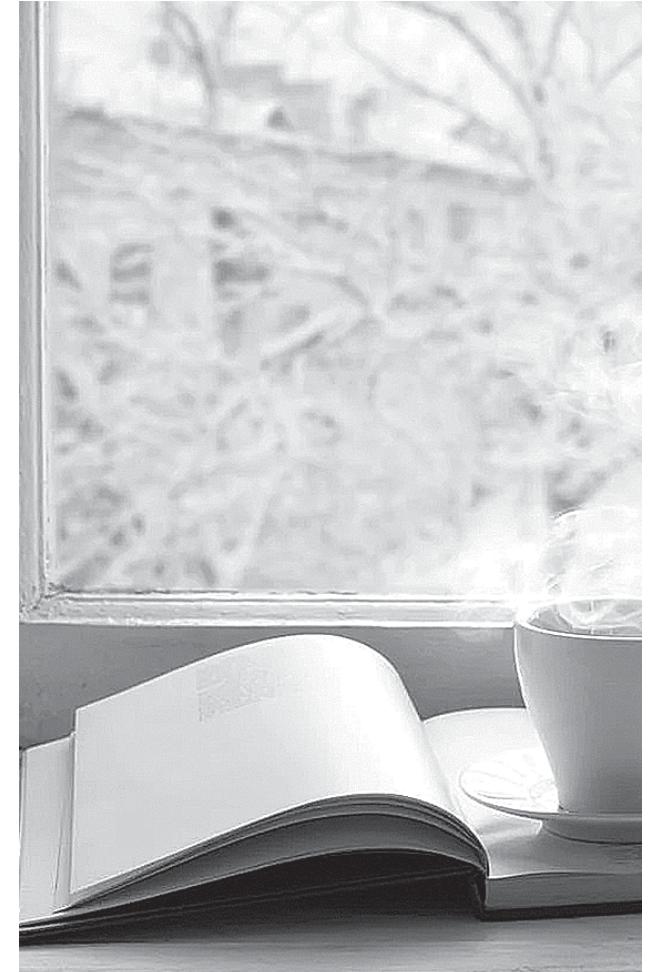
ხოლო ხსენებული მოსაზრების გამართლება
რომ უდიდესი დანაკარგი იქნება პოეზიისთვის,
ამას თქმაც ალარ უნდა.

*
ახლა კარგი პოეზიის შექმნა თვალთმაქცობაა
— თითქოს ეს ვინმეს სჭირდება, ვინმეს აინტერე-
სებს, მომავლისთვის თავის მოჩვენებაა — თითქოს
მაშინ (დღეს) აი, ასეთ ნიმუშებს იწვევდა გარემო,
მაშინდელი (დღევანდელი) კულტურა...

*
შენ უნდა გრძნობდე, რომ ამას, ამის კეთებას
აზრიაქვს. თორემ ვილაც ყოველთვის გეტყვის, რომ
„პოეზიით სუნთქვას“ და „თუნდაც ერთ ადამიანს
რომ გაულამაზებ დღეს, ამისთვის ლირს წერა“.

*
რატომ უნდა წერო? პასუხად რალაცების მო-
ფიქრება შეიძლება, მაგრამ ფაქტია — ჭირს არგუ-
მენტები. უარგუმენტებოდ უნდა წერო ალბათ.
უარგუმენტებოდ წერა თითქოს ადვილი არ არის,
მაგრამ არგუმენტების მოფიქრებაზე ადვილია.

X-XII

გიორგი ლობჟანიძე

ბაღი უდაპოში

შენ ხარ ქაბას კედელზე ჩამოკიდებული
ბრწყინვალე მუალლაკა,
რომელშიც გვთხულობ:
„არა არს სიყვარული,
თვინიერ ჩვენი სიყვარულისა
და პოეზიაა მისა მოციქული“.

ამის მიღმა უდაბნო იწყება.
უდაბნოში მხოლოდ მირაჟი თუ იხარებს:
ვინ გაიგონა,
ვინ ნახა
ბაღი უდაბნოში?!

შენ კი მეუბნები, რომ
მირაჟიც ბაღია —
სხვა სიამდვილიდან აღმოცენებული,
სხვა მზითა და მთვარით გადანათებული.
სიზმარი შებრუნებული ცხოვრებაა,
ცხოვრება შებრუნებული სიზმარია
და მათ შორის გადის
საღი გონების, სიფიზლის მავთულხლართი.

ჩვენ კი ომიდან ვერგამოცეული ბავშვები გართ,
ჩამონგრეული სახლის რაფაზე მდგარი
და გარეთ შიშით მომზირალი
ქოთის ყვავილები...

არა,
ჩვენ ვართ
დაბომბილ მინდორში
ჩარჩენილი და გადარჩენილი მზესუმზირის
ერთადერთი, ცისკენ დაჭყეტილი თვალი,
რომელსაც ჰქონია, რომ მზე მისი სიზმარია,
სინამდვილეში კი
თვითონ არის
მზის ჭრელი სიზმარი.

ნეტავ ცხოვრება
ფერადი და მარტივი ყოფილიყო
ინდური კინოსაფით.

სწორხაზოვანი:
აქეთ სიკეთე,
იქით ბოროტება
და ეს შავ-თეთრი კონტრასტი
მხოლოდ მელოდრამატულ ცრემლებსა და
მრავალმნიშვნელოვან ცეკვა-სიმღერას ამოევსო.

მაგრამ:
მე ვიყავი მოვალეობების ძელთ შუა გაერული
და ცხოვრება ჩემ წინ ისე ცეკვავდა
შუშის ნამსხვრევებზე,

როგორც
როგორც ქალი ფილმში,
რომელსაც ერქვა
„შურისძიება და კანონი“.
და ყველაფერი ნამდვილი
ისე ყალბად უდერდა,
როცა გავიზარდე,
როგორც სიმღერა კინიფილმიდან
„საბილო ჩემი მეგობარია“,
რომლის მუსიკაც ერთადერთი იყო,
რაც თურმე იავნანასავით
უცებ მაძინებდა
შორეულ ბავშვობაში.

არადა,
ეს ჩვევა ახლაცა მაქვს:
როცა არ მომწონს,
რასაც მიმღერიან,
სასწავლოდ ვიძინებ.
ცხოვრება კი ასეთია:
უგემოვნო ფილმების ხვავიდან
ბოლოს და ბოლოს

სათიაჯათ რეი გაიზრდება,
თუკი სწორ მელოდიას ამოუგებ
ძილში
საბანივით...

აი, გოგონა — სილამაზე,
რომელსაც აპევრია
დედამისი — სიგიუე,
მოუშორებლად თან სდევს და
საზიზდრად იძიებს შურს შენზე,
თუ მის შვილს გაეკარე...
არ შეეხო!
ისინი მიდიან ხელჩაკიდებულები...

და
მუდამ ერთმანეთს განაპირობებენ...
დოსტოევსკიო გაპიჯვინებული
დედა-სიგიუე
სიითხოებს და ამბობს:
„რა სილამაზე გადაგარჩენს შენ —
კაცობრიობავ?!”
არსაიდან მომავალ
და... არსაით მიმავალ
ამხელა შარაგზაზე...“

გეგი აგეალოზი

თავის მოცუცქნულ ოთახში წევს —
თავშესაფარში.
ენევა და ზემოთ კვამლივით მიიწევს ფიქრიც:
რას გამოექცა ამ ბედნიერ გერმანიაში,
სადაც მუდამ დაწანალებს
მაღაზიებში

თავის სარჩენად,
პატარ პატარა სიხარულთა მოსაპარავად.
ფრთხებდამსხვრეულ ანგელოზს ჰეგას:
შეუფერებელ სივრცეშია ჩამოვარდნილი.
ფრთხებდამსხვრეულებს
აქ არაფერ ესაქმებათ, ქურდობის გარდა.
ეს ბედნიერთა ადგილია —
ბიურგერული.

იმათი, ვისმა დედ-მამამაც
ბეგრი იმრომეს
და თავის შეილებს
დაახვედრეს კარგი ქვეყანა,
საათივით ანყობილი,
ნეისერებისა და კანონის დამფასებელი.

ის კი ვინ არის? —
შავტუხაა, შავი თვალებით
და ახლაც მარტო,
როცა ტრუსის ამარა ვდია,
ბრინჯაოსაგან ჩამოსხმულივით ულაპლაპებს
მთელი სხეული...
რომელზეც უჩანს ტატუები —
პოლიციელთა ცემით
დამჩარი
ჩალურჯებები.

აღარაფერზე ფიქრობს...
მხოლოდ
ზეპირად ნასწავლ
ლექსებს დუდუნებს,
ლოცვებივით თუ მინტრასავით...
პოზნა გადაარჩენს —
ასე პეტიონია,
ხავსი,
რომელსაც ეჭიდება სულის სავსავით...

ნუ გეშინია!
ზიანს არა,
ვნებას
მოგიტან...

ეს პარასკევი საკმარისად შავი არ არის,
რომ ჩვენი გული დაუყუჩარ გრძნობამ მოთელოს! —
კლავს დედიდებონას უნაზესი ეჭვიანობით
და თვით უნაზეს ეჭვებითვე კვდება ოტელო.

ანონიმი პერსენ ავთორი საფოს

პოეტთა შორის
დიდებულო,
რამ უნდა მოგელას,
ყველა ლამაზი
ქალიშვილი
შენი ძეგლია.
მზის სხივები
შენს სიტყვებში მიმორხეული...
მათში იღვიძებს
სული ჩვენი პოეზიისა,
დადიან და
ლექსებივით დააქვთ სხეული...

პარალელური წრფეები
ერთულთს
ჩემს გულში კვეთენ,
რომ ამ წრედში
შეუერთდნენ
უსასრულობას...

გზავილი

თუკი ჩემზე დაგავალეს,
ჩვენება მისცე,
ჩემი მიზეზით
თავს ნურავის დაატანჯვინებ,
დანერე, რასაც გიბრძანებენ,
თუნდ ისიც კი,
რაც არ ყოფილა,
რადგან
მთავარი დანაშაული
ნამდვილად მოხდა:
სიყვარული,
რასაც მთლიანად ჩემ თავზე ვიღებ!
შენ არაფერ შუაში ხარ,
იმ ადგილას
შემთხვევით მოხვდი,
სადაც მე უცებ
ანგელოზის ფრთებს გამოვედე!

შვილო ჩემო!
სილმეებში თუ არ გამოგყვნენ,
ადამიანებს ნურასოდეს გაუბრაზდები.
მათ ხომ გველივით ეშინიათ
სილმეებსა!
ზედაპირის ხალხია ესენი —
ჩალის წერივით
ტალის ფრთებზე ასწრაფებული
მიიან და მიმღერიან
და თუ ხანდახან
ჩაყინთავენ,
მხოლოდ იმიტომ,
რომ ტალდას უფრო გააფთრებით
მოქცენებ თავზე
და ეს ტალდა
თვითონ
ზღაპრული რაში ჰაბინიათ,
საოცნებო მომავლისკენ
რომ მააქანებთ,
შვილო ჩემო!
არც თანაგრძნობა გინდოდეს მათგან!
რადგანაც
ამ თანაგრძნობას
ჭრილობაზე პლასტირივით გადაგარავენ,
თითქოს ნაკანრი იყოს,
ნაკანრი
ეს სიყვარული...

პაიკუ

თავს ვგრძნობ,
როგორც ფულზე გამოსახული წმინდანი,
რომელიც გაიძვერა მდიდრების ხელშია
და პატიოსან დაიბების
ვერაფრით ქმარება.

მიკვირს თქვენი,
ვინც სიყვარულში ინარჩუნებთ ზომიერებას,
ვინც რჩებით მუდამ სანიმუშოდ თავდაჭერილნი...
ისრაელიდან სააღდგომოდ ჩამოტანილ
ცეცხლში ჰყოფთ ხელებს...

და გიხარიათ:
არა წვავს,
არ წვავს...

შენ წინაშე ვდგავარ,
როგორც უფსკრულის პირას.
რა შეაში ხარ შენ?
სიყვარულმა
შემასხა ფრთები...

რა ჭკვიანები ხართ,
დავარცხნილები,
ლამაზები,
მოწესრიგებულნი.
როგორ კარგად ათავსებთ
თქვენს შიგნით პირზის სიმართლეს
ამქვეყნიური ზაკვის სიცრულესთან.
საერთოდ მაღლა დგახართ ამ ყველაფერზე,
და კუდს რომ მოიწევთ,
უფრო მაღლაც შეიძლება ასწვდეთ
და ყავარზედაც გადოთ
ეგ თქვენი ფუმფულა, დავარცხნილი კუდები,
რომელთაც სახურავის მტკვერი არ ეხება
და თუ მაინც შეეხო,
ისე ბრძყინავს,
თითქოს ბენვში ვარსკვლავები გიციმციმებდეთ.

განვითარება

აი, ძუიდან სამი ბენვი გამოვიწინკნე

და გაძლევა:
ბენვი ცეცხლს მიეცი,
თუ გაგიჭირდა,
და იმ ნამსვე
შენს საშველად
შენთან გავჩნდები...

მერე რა, რომ
ზღაპრულ რაშად ვერ გამოვდექი,
და ამ რაზე ამხედრებულ
უფლისწულად
ხომ — მითუმეტეს.

ჩვეულებრივი ვირი ვიყავი,
„მაგდანას ლურჯა“,
მანვნის ქილების
უდრტვინველად მატარებელი.

22 წელიწადი ვზიდე ქილები...
და წლითი წლობით,
ვეღარ ვხვდები,
შენ თუ ეს წლები
ტვირთს სულ გულგრილად მიმატებდით:
ვირი ვიყავი!

წმინდა ქალაქში კი შედიან ვირზე მსხდომები,
მაგრამ
ალთქმულ თუ წარმოსახულ სასუფეველში
ქვეითად,
ფეხით მიმავალი უნდა შეპრძანდე,
შენივე გარჯის ყავარჯენზე ჩამოყრდნობილი.

გეჩვენება და განგაშს ტეხს, რომ
ზურგი გაქციე!
სინამდვილეში
ზურგს გიჩვენებ,
რომ დაინახო —
ტვირთის თრევით
როგორა მაქვს დაწყლულებული.

და რადგან ჩემი სიცოცხლეც
ახლა ბენვზე ჰკიდია,
გაძლევ სამ ბენვს,
რომ, თუკი მართლა გაგიჭირდება,
ცეცხლს მისცე და
იმავე წამს
შენთან გავჩნდები...

გ. ე.-ს

თუ შეც იმისთვის მიახლოვდები,
რომ მიმატყვო,
ნუ იტყვი მაინც,
რომ მომატყუე
მრავალთა მსგავსად...

ნუ იქნები
ზურგში
ხანჯალი.
პირისპირ დავსხდეთ
და მე თვითონ შემოვალ
მაგ თვალების ტბაში...
ნურავის ეტყვი,
რომ შენს ფსკერზე ვარ....
გადამაფარე
მაგ ჭკვიანი
მზერის ტალღები...

მანანა ზარიძეს

ხანდახან ისე მომენატრება
შენი სიცილი,
ვიმეორებ შენი სოფლის სახელს
და მყისვე
სიხარული გაინკრიალებს,
როგორც მონეტა,
ქაფენილზე ჩამოვარდნილი...
კოთელია —
ამ სიტყვაშია შეფარული შენი სიცილი
და ნაადრევი ბორცვი —
როგორც
უმწეობის ხორკლიანი
გორგალი
ყელში მძიმედ გაჩრილი...

არაზია

მდინარე, სადაც
ნაპირზე ამოყრილი თევზებივით
ცოცხლდებიან სიტყვები,
მკვდრები რომ გვეგონა
და მაინც საეგებისოდ ჩავაბრუნეთ წყალში...
ცოტა ხანს იტივტივეს ზედაპირზე
და უეცრად კუდები შეარხიეს,
გასწორდნენ და
გაცურეს სილრმეებში.

თევზებს პირი წყლითა აქვთ სავსე,
თორემ რამდენი აქვთ,
ვინ იცის,
სათქმელი...

ფოთოგადაღება

ამ სურათზე ბედნიერი
უნდა გამოჩნდეთ! —
მეუბნება ფოთოგრაფი:
— რაც შეგიძლიათ, გაიღიმეთ!

მეც ვიღიმები,
მაგრამ თვალები აღარ მიცინის.

დაბწეული ვიყურები

და სიხარულდავინყებული.

ერთი ანდაზა მახსენდება,

უსასატიკეს:

ბებერი მოტყნეს

და კარები გამოუხურეს.

ბოლომდე არც შესმის,

რას ნაშნავს?

რა შემთხვევაში,

როდის ამბობენ,

ისიც არ ვიცი...

მხოლოდ მოხუცს ვხედავ კარს მიღმა —

გაოგნებულს,

თავზარდაცემულს,

თვალებში რომ სიხარული

უბრნყინავს მაინც...

ხანდახან მგონია:

ხელს რომ გადაუსვამ,

ყველაფერი გაქრება

ქაფენით,

გარდა იმ სიტყვებისა,

რაც გულში ინერება:

გულში,

გულისთვის ნათქვამი

სიტყვებისა.

ვინ იცის,

ამოვლენ

მარტში

ის ზამბახები?

იქნებ ახლა

მინისქვეშ იშმუშნებიან მათი ღეროები

და მოდიან,

მოდიანია ცეცხლისფერი

მელნისფერი ვალკანებად...

როგორც ეს ლექსი

შენზე

ან არაფერზე.

სიხარულმა გულზე ისე აინია,
როგორც ფეხისნერებზე
პატარა გოგომ
და სხეულის ფანჯრის მიღმა გადაიხედა.

იქით
ფერადი,
მოზემე ქვეყანა ჩანდა...
მაგრამ
ნაცნობი,
მეგობარი
არ ერია მოზემებებს
და იყო ასე —
უცხოების დღესასწაული,
როცა (ცდლობ,
სხვისა ლხინ გაზიარო,
მიხვალ ბრჭყვალში,
მთელი სახე გიცინის
და მაინც მარტო ხარ...

აგლაონება

ბაგაში მწოლივით
ავეურებ
ჩემი ბინის წინა პატრონის მიერ
ჩემი ოთახის ჭერზე დამაგრებულ
ხელვნურ ვარსკვლავს,
რომელიც ახლა
სწორედ სანოლის თავზე მიპრენიავს
შობის ვარსკვლავით.
და ვკიქრობ:
„მაინც რა ცივი და

ნესტიანი თვეა დეკემბერი!“
ადრე აქ აღბათ, ყმანილების ოთახი იყო,
ამიტომაც მოურთავთ
მზრუნველ მშობლებს
ჭერი ვარსკვლავებითა და პლანეტებით...
ჩემს ხელში კი ყველა პლანეტა ჩამოვარდა
და მხოლოდ ეს ერთი ვარსკვლავილა დამრჩა
ზუსტად თავით.
ორი კვირის წინათა
ჩემს ხელში მოასაცავს უცნაური სახელი ჰქონდა
რომელსაც უცნაური სახელი ჰქონდა —
აგლაონება —
და რომელიც თურმე
მიკრობებსა და სიგარეტის ჭვარტლს
შთანთქაეს და ანადგურებსა,

ხმობა შეპეპრევით.
ცოლი მეუბნება:
„უნდა გავიტანო
ეს აგლაონება აქედან!
ვერ ძლებენ და ხმებიან
შენ გვერდით ყვავილები!“
ეს სიტყვები
მეც პოეზია მეგონებოდა,
ასეთი მნარე სიმართლე რომ არ იყოს —
ნამლის კაფსულისგან
ენის წვერზე დატოვებული
მძალე გემოსავით.
ვერც პლანეტები ძლებენ და ცვივიან.
მხოლოდ ეს ერთადერთი
ხელოვნური ვარსკვლავილა შემომრჩა
დეკემბერში.
და რა მოხდა მერე?
ეს ერთიც სრულად საკმარისია,
რომ ისიც და

ჩემი თავიც

ალმისავლეთის ვარსკვლავი მეგონის

და ვიფიქრო:

ყოველი,

ვინც მე მკარგავს,

ისე, თითქოს,

გულის ჯიბიდან

მობილური ტელეფონივით

შემთხვევით ვუვარდები,

ცოტა ხანში აღმიაჩჩნის,

რომ მთელი თავისი კონტაქტები

სწორედ ამ ტელეფონში ჰქონდა ჩანიშნული“.

ცხოვრება

ნეტავ არასდროს შემხვე

ଭାବାର୍ଥ

ბერულას თავზე ჩავიარეთ, რამდენიმე ცხედარს მოკვარით თვალი და ფეხები ლა-
მის მომევეთა. ეგრე უპატრონოდ ეყარ-
ნენ, საწყლები. დამარხავიც არა ჰყავდათ.
უჩუმრისპირად ჩავიარეთ სოფლის ორლო-
ბე, ყველა მიტოვებულ სახლში სიკვდილი
იყო მასპინძლად. სოფლის ბოლოში ტანკე-
ბით აზელილი, შეთვალებული ვენახები გა-
ვიარეთ.

ომი იყო, უპედურება, ცხედრებით მო-
ფენილიყო სოფლები, მაგრამ ტანკებით
დასრუსილი ვაზი მანიც მზეს ულიმოდა, ეს
იყო სიცოცხლის სიკვდილზე, სისხლა და
ცრემლზე გამარჯვების მთავარი ნიშანი.
გეგონებითა, ყველაფერი სიზმარში ვნახე
და შინ ვპრუნდებოდი, ისეთი ხალისი დამი-
ბრუნდა ვენახის დანახვაზე.

საცა სიკედილსა და ვაებას გაჩვენებს
უფალი, იქვე სიცოცხლის კელაპტარსაც
მოგაჩერებს. ვიგრძენი, რო სიკედილს თავი
დავალნიეთ...

* * *

მიფანტულ-მოფანტულები იყვნენ ჩვენები. რო მოვდიოდით მე და ჩემი ქალი, მეგონა, ჩვენს თანასოფლებებს, ჩვენს მეზობლებს კველას ერთად ვნახავდი. იქიდან ხო გამოგვრეკეს, ეგრე ნიშადურამოსმულები, ცარიელ-ტარიელები და აյ უარეს-ად მიგვფანტ-მოგვფანტეს. სანყალ ხალხს, უსახლეკაროებს, მშეორ-ტიტვლებს ანგარიშს არავინ უწევს, ხო იცი. ჩვენც ეგრე ვიყათ ნახირივით, ხან იქით მიგვრეკავდნენ, ხან აქეთ მოგვრეკავდნენ. სახლები და ურიგეს ვითომა, — ხელი ჩაიქნია დათამ, — თან აყვედიდნენ კიდეც — „რო გამორბოდით, რას გამორბოდით“.

ომი რო დამთავრდება, სარღლა რო შენ-
ყდება, მერე სოკოლებზე სწრაფად ჩნდები-
ან გმირები. არადა, ნემსის ჩხვლეტასაც
ვერ აიტანენ თავიანთ სამშობლოსთვის.
ცოცხალი კი ვიყა, მაგრამ იარე ეგრე დამყ-
აყებული სისხლით, როგორია... ის ბიჭის
ამბავი არ მასვენებდა, ჩემ მარანში რო გა-
ვუთხარეთ საჯლავა. ცხადშიც ის მიღდა
თვალნინ და სიზმარშიც. ვინ იცის, როგორ
ელოდა უგზო-უკვლოდ დაკარგულს ოჯ-
ახი. სადღაც მიგვიყვანეს, ძველი საბავშვო
ბალის ქენობა იყო. ჩემმა გოგოებმა და სი-
ძეებმა ერთი ამბავი ატეხეს, მაგრამ ვერც
ერთის კარზე ვერ ვიქნებოდი, იცოდა რუ-
სიკომ ჩემი ამბავი. იქ ყოფნას არაფერი
ჯობდა, თოხ-თხხი შვილიშვილი მყავდა და
ცოტას გულს გადავაყოლებდი, მაგრამ ვი-
ცოდი, რო სიძეების ჭერქვეშ ვერ გავათ-
ევდი ლამეს, იმათ თავიანთი ოჯახი ჰყავ-
დათ. რა ვიცი, — მხრები აიჩეჩა დათამ, —
სხვამ კი არ უნდა გითხრას, რო ზედმეტი
ხარ, შენ უნდა იგრძნო ესა. შვილისთვის
მშობელი ზეთმეტი ბარაკი არასათროს იქნე-

სისტემა უძრავი ციფრული მოწყვეტილობის და განვითარებას, მაგრამ შენ თვითონ გინდა, რო მყუდროება არ დაურღვიო, შენთვის იყო, შენთვის ეგდონ და მორჩია. აიბრუსხნენ ჩემი გოგოება, გადმიყორება ცრუმლები, სიძეებიც აიძცვირნენ, მაგრამ ეგრე გვერჩია მე და რუსიკოს. მოგვიტანეს საჭმელ-სასმელი, ლოგინები და შევეხიზნეთ ძველი საბავშვო ბალის შენობას. კარგა ხანი იყო გასული, რაც აქ პატარებს აღარ ერბინათ, მაგრამ ბაყშვების სუნი მაინც შერჩენდა აღა-აღა-აღ ნალესჩამოცევენილ კედლებს. სიცოცხლის სუნი ტრიალებდა ძველ შენობაში.

სანამ საბაკშვილი დაგვტოვებდნენ, ჩემი გოგოები და სიძეები გვიანობამდე იყვნენ. გაგვართეს, ათას რამეზე გადაგვატანინეს მე და რუსიკოს ფიქრი, ვითომ გადაგვატანინეს. ყველაფერნართმეული კაცი რაზე იფიქრებს? თეთრი თვალით გავათენეთ ის ღამე, თუმცა მარტო ის ღამე? სულაც ეგრე ვათევდით. ძილი არც მე მე-კარგბოდა და არც ჩემ ქალს.

ჩამერალ-ჩანავლებულ კოცონთან რო
ზის კაცი და სულს უბერავს ნაღვერდალს,
იქნებ როგორმე ცეცხლს თავი ააწევინოს,
ჩევნც ეგრე ვიყათ. იმედს ვუბერავდით მთ-
ელი ძალით სულსა. ცოტას ნამიღებდა ძი-
ლი და, ცეცხლმოვიდებული სახლების
ტკაცა-ტკუცი, ხეობიდან გაქცეული ხალხ-
ის ტრიოლ-ევნესა ჩამესმოდა, ხან იმ ბიჭის
უკანას კველი ამოხრიალება, ჩემს მარანში
რო გათავდა, ხან ჩემი მიტოვებული ხარის
გულსა კლავი ბლავილა... ნამოვხტებოდი
ეგრე გიუკივთ, დაფეხობული, თვალებდაჭ-
ყეტილი, ჩემს ცოლს დავხედავდი, რომელ-
იც ჩუმად, უხმიდ ტიროდა და სამადლოთ
მოცემულ სანოლში დარდით და ვარამით
იღმურობოდა.

ცრემლებს დამალავდა და აქეთ მე და-
მიწყებდა დამშვიდებას.

— კაცი ხარ, კაცი უბედურებაში იცნობა!

ერთი სული კი ჰქონდა, როდის გათენ-
დებოდა და მოგვაცითხავდნენ ჩვენი გო-
გოები... რამდენი ხანი ვიყათ საბავშვო ბა-
ლში?! — ჩაფიქრდა დათა, — მგონი, სამი
თუ ოთხი კვირა დავგრჩით. სხვებიც იყვნენ
იქა, ოლონდ ჩვენი თანასოფლელები არა.

ଅର୍ତ୍ତ ମେଜ୍‌ଜେରା, ରା ଉପରେ ଦୁର୍ବେଳ ଏକ ଧାରଗ୍ଵାତ୍ୟପଦ
ତାଙ୍କୁ ଓ ରାମଦେଖିନିମେ ଡଲ୍‌ଶି ଲାଲଦାତ ଉକାଳ
ଧାରଗ୍ଵାତ୍ ଦର୍ଶନ୍‌ବେଳେ-ମେଟ୍‌ଜୀ, ମାଗରାମ, ଏତେ, ଧାରା
ବିନ୍ ସାଫ ଧାରାତ୍ ଦର୍ଶନ୍‌ବେଳେବୁ, ଲାମିଲେ ତିତେବୀ ଧାରା
କ୍ଷାମ୍ଭେ ହିସମା ଗ୍ରଂଗୋଦମା, ଶାଲକୋ ରାଶ ତିପ୍‌ଯୁଗିଲେ
ଅମନ୍‌ଦ୍ୟୁମ୍‌ବେଳେତୁ ବେ ଆରା ଚାରତ, ସାଦାଚିତ୍‌ରେ
ଦାଲଶି ରାତ୍‌ରୁ ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର
ଅର୍ତ୍ତ ମେ ବିଷ୍ଣୁ ନାମଶ୍ଵଲ୍‌ଲ୍‌ଲ୍ ଓ ଏଥ ହିସମି ତୁଳନା
କାହିଁ ବେ, ବେ ବେ କାହିଁ ବେ, ହିସମି ଉତ୍ତରେ ଜୀବିତି ଧାରା
କ୍ଷେତ୍ରରେ ନାତ୍ରେବୀରା. ରା ତିପ୍‌ଯୁଗିଲା ବେଳମ୍‌ଭେ, ମାରତ
ଲା ଗର୍ଗେ, ଶାକାରୀ ତାହ ଆରା, ଶାକିଲୀ ମାନିନ୍
ଶେବେପରେ ଧରନିତ ମେ ଓ ରାତ୍‌ରୁ ବିଷ୍ଣୁ. ମିଳିନିତ
ଧରନିତ ଓ ଉତ୍ତର ଉତ୍ତରେ ବେ ବେ ଧରନିତ
ଧରନିତ ରାଗମର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର ଉନ୍ଦର
ଅର ଧାରିଜେରା, ରା ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ
ଇବୁ, ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ
ବିଷ୍ଣୁ, ମେ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ ଧରନ
ଧାରା, ଧାରାତ, ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ
ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ ବେ

ავდა. ცხონებული მამაჩემი მეტყოდა ხოლმე, „მართალი კაცის საქმესა, ღმერთი არ წაახდენსაო“. რატო მოხდა, რატო დაგვე-მართა ესა, რა დანაშაული ჩავიდინეთ ისე-თი გამჩენის წინაშე, რო ეგრე საკუთარ სი-ზმრებში ჩახარშვა მოგვისაჯა. დღეზე მე-ტად ლამე შეგვაყვარა. მზე იმედად ამო-ცურდებოდა ხოლმე, მაგრამ დევნილობა-ში დაბერებული ყოველი დღე უარესად მტანჯვადა. იმ დღეს ხო აღარავინ დამიპრ-უნებდა ჩემს კერაზე. ჩვენი ცოდვები ავი ქოფაკებიყით ჩვენვე მოგვისია ღმერთმა, შემთხვევით ჩიტი არ გაძვრება ლობეში და არც ეს ჩვენი უბედურება იყო უმიზეზო.

ჩემი ხარის მონატრებამ გადამაწყვეტ-ინა მოზვრის ყიდვა დევნილობაში. სახლ-კარზე და ბაღ-ვენახზე ისე არ მედარდებო-და, როგორც ჩემ მიტოვებულ ხარზე. როგ-ორ გავიმეტე, როგორ მივატოვე ჩემი ერთ-გული ნაპოვნელა, ვერ ძეპატიტებინა ჩემი თავისთვის. სულ იმისი ნისლიანი მზერა მე-დგა თვალწინ და გულსაკლავი ბლავილი ჩამესმოდა.

— მომეკიდა ხელი და წამომეყვანა მა-
ინც, — რამდენჯერმე რუსიკოს გასაგო-
ნადაც ვთქვი.

— სად უნდა ნამოგეყვანა, კაცო, ჩვენ
ძლიერს დავალწიეთ თავი იმ უბედურებას,
ხარი სადღა უნდა გეტარებინა?!.

თოკი რო ძევაგური და ხაძოვედი, ხარს
ერთი ნაბიჯიც არ გადმიუდგამს ჩემსკენ,
თითქოს ვერ იჯერებდა, რო გადამთივლ-
ებს სახაშლამედ დავუტოვდი. იდგა და გა-
მომცეკვროდა, ალბათ, ფიქრობდა: „გული
არ მოუთმენს და მოტრიალდება“, მაგრ-
ამ მე უკან ალარ მიმიხედვას, არც ხარი გა-
მომკიდებია, მხოლოდ მისი ბლავილი მო-
მესმა რამდენჯერმე. იმ ბლავილში იყო ყვე-
ლაფერი მოქცეული, დამშვიდობებაც და
საყვედლურიც, სიყვარულიც და წყენაც.

კუთხე-კუნტფულს მოვიცლიდი ხოლმე
ფიქრებში, მანამ ჩამეძინებოდა. მთელი
ლამე ჭოტივით ვიყა და დილით თუ ნამთვ-
ლებდა. ეზო-კარს შემოვიცლიდი, ერთი
გოჯი არა მრჩებოდა უნახავი, როგორც კი
ბოსელთან მივბობლდებოდი, ვეღარ ვუ-
ძლებდი, ნაპოვნელას ბლავილი ჩამესმო-
და და წამოგხტებოდო. ავდექი ერთხელაც
და როგორც გითხარი, მოზვერი ვიყიდე,
დარღი და ტკივილი რას არ მოაფიქრებს
კაცს. ჩემმა ცოლმა კონტლია წაიკიდა, სად
უნდა დამება, ბოსელი მქონდა თუ... მაგრამ
თანდათან დამშვიდდა, იცოდა ჩემი ამბავი
და იფიქრა – „ჯანდაბას ამისი თავი, გულს
მაინც გადააყოლებსო“. ხომ გითხარი,
ერთი წერილობისგან ვიყიდე მოზვერი.
დევნილების ჩასახლებაში სარწყავას ასუფ-
თავებდნენ დიდი ტრაქტორებით. ჩაჭაო-
ბებული არხი ჩამოდიოდა. ის კაცი, ვისგან-
აც ძოზვერი წამოვიყვანე, იქ გავიცანი. ჩე-
მზე ცოტა უმცროსი იქნებოდა. რა თვალ-
ზე შეგხედე მოზვერს, რო აბალახებდა. ნა-
პოვნელა დამიდგა თვალწინ. ხომ არა ყი-

გიორგი სოსიაშვილი

ნავოვენილა

რიელი რო დარჩები... შინ რო არა ხარ, არა
ავინა ხარ, ეგრე ვიყა, ჩემს არემარეზე რი
არ მედგა ფეხი, ვგრძნობდი, რო არავინ ვი
ყა. ეს გრძნობა მკლავდა, ეს მიღებდა ბო
ლოს. რადას ხალისი უნდა მქონოდა, და
ვიძინებდი, იქ ვიყა, გამოვილვიძებდი და ძვ
ელი საბავშვო ბალის ჩამოფხავებულ კედ
ლებში, პატიმრებივით შევცეკროდით შე
და ჩემი ცოლი ერთმანეთს და ის მე მამხნ
ევებდა, მე — იმას...

— ՐԱՅՈ ԱՐՈ, ԱՐՈ, ՐԱՅՈ ՄԻՏԱՎԱՐՈԱ, ՀՅՈՎԵ

ლები ვართ, მთავარია, შვილები და შვილები
შვილები არიან კარგად სიკედილს არ ეშ
ველება, თორე, — ეგ იყო ჩვენი სათქმელია
სინამდვილეში ორივეს სულბი ჩაგვდიოდ
თვალებიდან ჩანურული ცრემლი. მერა
ერთ დღესაც დაგვატოვებინეს საბაზვები
ბალის შენობა. დევნილებს უხაროდათ, არ
იქა, ხო არ გვაპრუნებენო. სულ მაგაზე იკ
ლავდნენ თავსა, ჩვენი დარწით დღე და
ლამე აღარ ეძნათ. ავიკრიფეთ გუდა-ნაბა
დი, რაც კი გვექნდა ჩვენი გოგოების მო
ტანილი ტანსაცმელი, ლოგინი თუ ჭურჭე
ლი და აიგვიკრეს თავი, ა, კოდაში. პატი
მრებს რო გაუყენებდნენ ხოლმე ეტაპი
შორეულ ციმბირში, ისე ვისხედით ავტო
ბუსში მე და რუსიკო, თავ-პირი ჩამოგვტი
როდა. შევაპარებდი მზერას ჩემ ცოლს და
ცოტადა მაკლდა, რო ხმამალლა არ დამენ

ყო ტირილი. იმასაც სეტყვის ღრუბელი ჰქონდა თვალებში, მაგრამ მაინც მამხნევებდა:

— မარტო ჩვენ ხო არა ვართ ესეთ დღე
ში.

ალარც ნუგეშს ჰქონდა ფასი, ორივე
ვიცოდით, მაგრამ რა უნდა გვექნა, ჩვენ
ტირილით ვის აუზუყდებოდა გული. ორთა
სიტყვით, დედაბრის თვინიერ ხბოსავით
შემაგდეს დევნილების იმ პატარა ქოხში

თავიდან რო ვახსენე.
დარდი სიბერის ელმავალია, ხო იცი
ვერ წარმომედგინა, რო აქ უნდა გამეტარ
ებინა ჩემი წუთისოფლის დარჩენილი წლე
ბი.... უცდათ გაფრინდა ოვეები. მიღველფ
ილ, ფერფლიან სულში იმედი მაინც ბუუტ

ნატალი დარასელია

რა ვჭამო? — იყითხე და
ცარიელ მაგიდასთან ჩამოჯექი.
მე ვიყავი შენი შიმშილისან ძალიან შორს
და შენი ცხოვრებიდან ძალიან გაგდებული.
არასდროს ვყოფილვართ ერთ ჭერქვეშ და
ერთ საწოლში.
მხოლოდ ცა გვქონდა საზიარო.
შენ სადღაც არსებოდ.
მე დღემდე შენი სადღაც არსებობის მყითხავი ვარ.
ვეითხულობ ქუჩაშინ ბუმბულებზე.
ბოშა ქალივით მივსდევ გამვლელებს
და ვმათხოვრობ ხელისგულებს.
მე შენი გრძნობების ნათელმხილველი ვარ.
ზიხარ და ფიქრობ, რა ვჭამოთ და
გახსენდება, კარადაში,
ათას ხარახურას მიღმა,
დევს რამდენიმე კომშის კომპოტი და
ჩემი დაკონსერვებული გული.
მიირთვი.

ვარსებობ, რადგან არსებობით დამასნებოვნეს,
რადგან თვალია მკედარი მქენია. ნაცვლად ყვავილის
გულზე ქვა მანევეს: „არასოდეს არ ვარსებობდი“ —
დაბადებიდან მოკლული და შორს წაყანილი.
ვიდრე ქრილობას პირი უჩანს, უნდა შევძლო და
გავუჩინარდე უფსკრულების იავნანაში,
რომ მძიმე მხრებით ღმერთისაკენ ფრენა შემძულდა
და მით უფრო, შევიძულე ღმერთით თამაში.
როცა იხრიბობ, საკუთარი ტანის ცხრაკლიტულს
ვერ არგებ ვერც ერთ გასაღებს და როცა თვალია
წევხარ კუბოში. არ არიან, რომ მოგაკითხონ.
აქ ალარავინ ალარა — ანუ ხალია.
ანუ სხვევია. მე არა ვარ და არც ის არის,
ვისაც ვეძებდი. შიშია და შობა ამ შიშით.
ვარსებობ, სანამ გასროლილი შავი ისარი
სულს ერთიანად დამისერავს და დამამშვიდებს.

მოსალამოვდა.
შენს ელვარე სხეულს ვერ გათქამს სარტე,
რომელშიც მარტი ჩანხარ.
ისე ცხელი ხარ, როგორც ივლისის თვეში ქვიშა...
შენი ბაყვები —
მდუღარე წყალში ჩაცვენილი ლაყე კვერცხები —
ცახცახებნ და მოლოდინის ოფლში წვებიან...
ის კაცები კა, ვისაც ხედები,
ვისაც ეხები გამობრილ შარვლის ტოტებზე,
რომლებსაც ხშირად ვნებით ისიზმრებ,
ამ სიცხადეში ვერ გადმოდიან...
იხდი.
ქაღალდი თუ აგიტანს დედიშობილას,
როცა იგება აღგზებისან შენი ღრუბელი
და სადაცაა გასკდეს უნდა...
ამ ტიხარს მიღმა რა ქვეყანაა?
ამ კედლის იქით დაცოცავენ კიბორჩხალები
ბასრი საცეცით,
მაგრა სხინასავით შენ არავის აღარ დაექებ,
რადგან კაცები თოთქოს და ტყეში ნადიობენ,
ერთი სული აქვთ,
შუბზე მტკიცებულად წამოგაცვან და
დაინაყრონ სექელი...

შენ კი დადექი მერე ტყეში გამოშიგული
და დაიძახე, რომ რაღაც მოხდა სიზმრის მსგავსი...
რომ ახლა ჭეშმარიტად მოშორდი
ზღაპრებსა და ფერიებს.
რომ ახლა უკვე ალიბი გაქვს, როდესაც ამბობ,
რომ ამ სამყარომ ყელში უნდა ამოგიყანოს
ყველა ჩავალი, ყველა ოფლი,
ახლა ღამეა...
დფახარ სარეის წინ და საკუთარ სიშიშვლეს გლოვობ,
რომელსაც ვიღაც ისე მოგთხოვს,
თითქოს დაკლულ ქათმი იყო,
რომელსაც მდუღარე წყალში ამოავლებენ და
სათითაოდ დაცლიან ბუმბულს...
თითქოს, ამგვარი გახდა შეგეძლოს...
თითქოს ეს ისე მარტივი იყოს, როგორც ღუმელში
ცომით დამძიმებული ტაფის ჩადგმა,
რომელიც რამდენიმე წუთში გაიწერუნებს და
ცხობა დასრულება.
ვინ გაცდის, შენი დამტკრეული ნანილები შეკუნინო,
ვინ გაცდის, შენი დაბერილი ძებუსტავები
თავის ადგილას დააბრუნო,
როცა დაშლილი ხარ...
ვინ გაცდის, ამდენი ხნის უმოძრაო ფეხები
ისე ჭრალით გაშალო,
რომ შენი მოცახცახე ბაყვები
არ დაიმტკრენ წუშის რტოებივთ.
ისლა დაგრენია, თვალები დაბუჭო,
მაკაფიოდ წარმოიდგინო ვიღაც,
ვის სახელსაც ქაღალდზე დაწერ
და ამ ქაღალდზე ისე განვები, თითქოს,
ვიღაცის შიშველ სხეულს ეწებები...

უკანასკნელი თარიღი მეგობრებს

ქვირფასო მეგობარო, იქსო!
ცხოვრება წავიდა ისე, რომ ოქტომბრის მიწურულს,
სადღაც მიწურიდან
მწერიჭამია ყვავილებით გარშემორტყმული,
ხორცით მომკედარი, ჯერ ისევე მფეთქავი გულით
გამოსათხოვარ, უკანასკნელ საუბარს გიქსოვ!
ძვირფასო მეგობარო, იქსო!
გუშინ მინდოდა, მომეყოლა, რომ ეს ქალები და კაცები
როდესაც მასხედან
ზურგზე და მხრებზე და თეძოებზე,
როგორც ქანდარაზე ქათმები —
ვერ ვაღწევ რომანტიზებული მახიდან.
ვმთავრდები.
მე მინდა, ჩემი მარადიული საწოლი იყოს ყვითელი
და ჭიანჭველები ეხატოს,
ძვირფასო მეგობარო, იქსო,
მინდა, შენ ჩამაცვა
რომელიმე დიზაინერის ბრენდული კაბა და
ბრენდული სუნამო მაპურო,
რომ ჩემი სილარიბის სურნელი გადაფარო.
შენ თუ აიღებ უკანასკნელ პასუხისმგებლობას ჩემზე,
როგორც მწერიჭამია ყვავილებზე შეყვარებულზე.
ძვირფასო მეგობარო, იქსო,
რადგან შენს გარდა აღარვინ კითხულობს ფურცლებს,
რომლებზეც ვწერდი განტოლებებს,
რადგან მრცხვენოდა,
ჩემი ტკივილი გაცდენოდა ზნეობრივ ჩარჩოს
და საკუთარი თავის გარდა,
ყველას თავი და საკუთრება იმდენად დავრჩი,
რომ ვეღარც ვარჩევ.

ბოლო წერილს მე ვწერ,

თუ ვინმე იმ ქალთაგან და კაცთაგან,

მხარზე რომ მაზის?

ადრე კია, რომ უფრო მყარად ვიდექი, თუმცა ახლა,

როდესაც რომელილაც თეთრი ფხვნილით და

ხის კოვზით ვურევ ჭიქაში ცრემლს,

იასამინისფერ სისხლს,

რომელიც ვერც ერთ კაცს წავცხა,

ვგრძნობ, როგორ ნადვლიანად მიყურებს

თავად სიკვდილიც,

სულაც არ ახარებს ეს ჩემი მარცხი...

სიკვდილმა უცებ არ იცის მოსვლა.

სიკვდილი მაცდის, სანამ ტუალეტში ათჯერ შევალ და

ათჯერ ვალებინებ ბავშვებს ჩემი მარჩევიდან,

რომლებიც მე ვარ,

ბავშვობაშივე სიკვდილისთვის დატოვებული.

რომლებიც ძალზე მძიმე იყვნენ,

ისე მელაგნენ საშვილოსნოში,

როგორც დაბლუდებ დამპალი საზამთროები.

თუ ურევია ამ სასტიკ რეალობაში უფლის ხელი?

როცა ჩემს ირგვლივ მოფრესკებულ სურათებს ვხედავ,

მე სხვათა ირგვლივ, სხვები — ჩემს გარეშე.

როცა ვხედავ, რომ იმ ტომრიდან,

სადაც გადატყავებული თითებით

მდინარის მოტანილ ნაფორტებს ვაწყობდი,

ახლა გველები მიღიმი და ისე მოხვენენ,

მუხლის კანკალით მოვიგდო ტომარა მხარზე,

ნელში გავიმართო

და შემრცხეს,

როცა ქუჩაში რომელიმე კაცი შემხვდება,

რომელიც ზუსტად ისე მიყვარს,

როგორც ბავშვს, რომელსაც ჰკონია,

ყველა კაცი თმაზე გადაუსვამს ხელს.

ძვირფასო მეგობარო, იქსო,

ბავშვობაში კარაქიან პურს ჭამდი?

იქნებ აღმინერო მისი გემო.

თუ ჰგავს ის ტყემლის ყვავილებით მორთულ

ქვიშის ნამცხვარს,

რომელსაც შეცდომით ვუსინჯავდი გემოს?

როგორი გემო აქვს გაკვეთილებს შორის

შესვენებაზე ნაყიდ ფუნთულას,

რომელსაც განზე გამდგარი ვუყურებდი ხოლმე?

ძვირფასო მეგობარო, იქსო,

თავისისუფლებაა, როცა დასასვენებლად მიდიან

ბავშვური ტრავები და

იმდეგაცრუებების კონცენსაციად ვითხოვ,

როცა როცა საბოლოო მოვესკოვა ამ საუბარს,

როდესაც ასე ხელი და მოგები არ არის როგორი ასაუბარო,

ძვირფასო მეგობარო, იქსო,

შენ უნდა მიმფარველო,

მოვითხოვ, ჩემს ყვითელ საწოლში ჩამანვინო და

ისეთივე შავი ქსოვილით დამფ

მიყვება დროის ყველა ვაგონი
ხრიგინით თავის ლიანდაგს და გზას
და სიკვდილია ჩემნაირების
ცივი ცხოვრების საბეჭდი დაზგა.
ჩემნაირები იბადებიან და მაშინათვე სიკვდილს ეძებენ,
რომ შინ დაბრუნდნენ,
ეძებენ მუცელს თვალებისა და ხელის ცეცებით.
და ენატრებათ თბილი წყლით საცხე დედის შიგანი,
თუმცა ან უკვე
ვერ ეტევიან ვიწრო ბაკანში და
საკუთარი სივრცე აწუხებთ.
ჩემნაირები ისე დადიან,
თითქოს მხრებზე აქვთ მთები, გორები
და წინ რაც ელით, მძიმე ბურთივით,
ნაძალადევად მიაგორებენ.
მიდიან და თავს ვერ პატიობენ,
რომ მათი სული ზეცას დაცილდა
და მზეს მიბჯენილ ლოლობივით
იხლიერიან ათას ნანილად.
მიდიან, სადაც თეთრ თოვლა
არც ერთი მცდარი ნაბიჯი არ დადებია
და იქ კვდებიან, რადგან
სიკვდილით კვლავ სასიკვდილოდ იბადებიან.

ვდუმვარ. შენს აჩრდილს კალთაში ვისვამ.
ღამეა. ვისმენ წყაროთა დუდუნს
და სოფლის გზებმა გატარა ვისკენ?
და დაგავიწყდა სოფლი ნუთუ?
ვინ უბრუნებს პირს მინდვრიან ბალჩას,
დრო მიდის. დრო ჭამს სახლს, ეზოს, ბუხარს
და თუ არ ცდილობ, მართალი დარჩე,
ასე შორიდან რაღაზე სწუხარ?
ივიწყებ სოფლის ნამიან კერტებს.
ღამეა, ვისმენ წყაროთა დუდუნს
და როცა გიდევს ბაგშობა გვერდით,
შენი სოფლი არ გახსოვს ნუთუ?!

ვიხდი სიზმრების ვიწრო სხეულს. წამოეზარდა
ქალალდს მუცელი, მინა — ბორცვი,
სოფელს — ტყები.
დალამდება და, ვით სიბნელის შეჰერეზადა,
მე შენი მოსვლის მოლოდინზე ავეტყველდები.
მზე მაქეს ბრჭყვილა ქალალდიდან ამოკანრული.
წინ შიშებია, წინ სასტიკი მღამე ზღვებია.
მე შენს გარეშე გამოვლილი ყველა წარსული
და უიმედო ღამები მეზიზღებან.
სატყუარად კი შენი ხმები და ნემსკვები,
ამოშვერლინ ჩემი ტანის თეთრი ფსკერიდან.
ვდგავარ ქვადეცეულ წმინდანივით მიუკარები,
თითქოს ქარებმა გამაშიშვლეს და მომერიდა.
სადღაც აინთნენ ვარსკვლავები და მათ იციან,
ვიხდი სიზმრების ვიწრო სხეულს. წამოეზარდა
და რეინის ჩიტი ჩამოაგდო დრომ შენი ციდა.
დალამდება და, ვით სიბნელის შეჰერეზადა,
დავურებ შენს ლრმა ირმის ნახტომს,
როგორც როდოსი,
შენი შავ-ბნელი ღამების ვრჩები თილისმა,
მაგრამ ეს გზები ძეგვახვედრებს ანი როდისძა,
ჩემგან იბოლი სახლები ჩანს, შენგან — თბილისი.

მაკა

კვერცხისილაძე-კარტაიზერი

არ იცი, სად ხარ...

ცდილობ, მოერგო რომელ სამყაროს..

ცდილობ, გადარჩე?

სულმა იცინოს?

იყო საზოგადოების წევრი?

ჰმ... საზოგადოება?!

ნეტავ, სადლაა?

ან ჩაიგარგო მწველ მზის სხივებში?..

აზელილია ყველა კითხვა

მსატვრის პალიტრაზე აზელილი

ზეთის სალებავებივით...

ებლაუქები...

სიტყვას,

აზრს,

ადრე რაც იცოდი.

დღეს?

დღეს ყველაფერი აზელილია....

და

ცდილობ, გადარჩე!

რეალობაში,

როცა არავინ იცის,

რომელია საღი აზრი,

ასკვი:

სპექტაკლი ყოფილა ცხოვრება!

შენ კი ნამდვილი გეგონა

და ნამდვილ როლს ასრულებდი.

ახლა?

ახლა ცდილობ, ითამაშო როლი,

რომლის შესრულებაც,

არადა,

არ გსურს,

მაგრამ იცი, ესაა გადარჩენის ერთი,

თუ ერთადერთი არა,

გზა

და აგრძელებ ამ როლის მორგებას.

დაგავვანდა გამოლვიძება

სამყაროში,

რომელშიც

საუბედუროდ,

უმეტესობას შენზე დიდხანს ეძინა,

ან ძილბურანში მყოფნთ

დროის ნილბები მოურგია ზოგს

სხვა კი ჰგონია, რომ გამოიღიძა,

მაგრამ

უმეტესობა

აზრზე არაა, რომ ნამდვილი

სულს ღაფავს!

სულმაზი...

ნუ მეტყვი, არ ვიცი, რა ვთქვა,

არ ვიცი ყოფნის არსი,

ნისკვილმა სიმინდი დაფქვა:

ცხოვრება ყოფილაო ფარსი...

ნუ მირჩევ, რაც უკვე ვიცი,

რაც ვზომე სიგრძით და განით,

ავნონე ყოველი გოჯი,

ვთვალე დღითა და ღამით...

ნუ ეძებ ქარაგმულ სიტყვას,

მე უსიტყვიდაც ვიგებ,

გრდემლში ნაჭედი ისრით

მიზნებს მიზანში ვიღებ.

არ მინდა ანი და ბან,

უკვე დავმარცვლე ლელო,

ან აშენე სიდი,

ან აყვავილე მდელო.

ვიარე...

ვიარე ჩქარა...

ვიარე უფრო ჩქარა...

ვიარენე...

მარათონი ვირბინე...

შევჯანჯლარდი...

გაეჩერდი!

გაედივარ ნელა...

ვაკვირდები...

ვათვალიერება...

რა ლამაზია სამყარო!..

არ ვიცი, რატომ...

მაგრამ ცხოვრება

ყველანაირი და ყველა თეატრის

კულისებში მახედებს,

ყველა — დიდი და პატარა

„რესტორნის“ სამზარეულოში;

კორპორაციები პატარავდებიან

და თვით, „ჰოლიურიც“,

მთელი თავისი ბრწყინვალებით,

არარაობა იქცევა ჩემთან,

ყველა მედლის უკანა მხარეს ვხედავ,

ზოგჯერ არც ისე საუკეთესოს...

ჯერ არგალერებული საიდუმლოს

ჩანაფიქრს მაზიარებენ ადამიანები;

ყველა ბრჭყვილის უკან არსებულ

ჭუჭყს მანახებს ცხოვრება,

ყველა „უდრევი“ სულის მიღმა არსებულ,

ავადმყოფ სულსაც მიშიფრავს;

დაღლილი სულები

უთქმელ სათქმელს მიზიარებენ,

ნილბინი კი

ნილბებს უკან მოდებული

ობის დანახვას იწყებენ...

ფულის მიმერიები მისხვერებიან

და

თვით რეინა გრდემლში იწვის და

დრეკადი ხდება...

არ ვიცი, რატომ...

და მაინც...

*
ნიგნი როგორ მოახდენს პრაქტიკულ ცხოვრებაზე [კეთილმყიფელ] გავლენას, როცა ნიგნები ინერება ცხოვრების მიმდინარე ტენდენციების გავლენით? ხოლო თუ სხვანაირი ნიგნებიც ინერება, სულ ერთია, ისინი არ იყითხება, მაქსიმუმ — გადაიკითხება, რის შემდეგაც გრძელდება ცხოვრება მიმდინარე ტენდენციების შესაბამისად.

*
ლიტერატურაში რომ დადებითი გავლენა მოახდინოს ცხოვრებაზე, ერთმანეთს უნდა დაკმთხვეს შემდეგი ფაქტორები: 1. კარგი იყოს კარგი ადამიანი და კარგი უნდა დამოუკიდეს კონკრეტული წიგნი. ეს წიგნი უნდა ნაიკითხოს ადამიანმა, რომელიც არის ცუდი ადამიანი, მაგრამ კარგი მკითხველი, რათა გაიგოს წიგნი და ამ წიგნმა დადებითად იმოქმედოს მასზე. არის ეს თეორიული ვარიანტიც: კარგი წიგნი დახმაროს კარგ ადამიანს, რომელიც ამავე დროს კარგი მკითხველიცა. ეგ არის, რომ აქ ეს „დახმარება“ გასაშიფრო. როგორ ეხმარება? რაში ეხმარება? ეს დახმარება ხომ არ არის დახმარების დროებითი ილუზია, რომელიც ამ კარგ ადამიანს შემდგომ ცხოვრებას კიდევ უფრო გაურთულებს?..

*
არაფერი ისნავლო მწერლისგან.
კაცმა არ იცის, როგორ წერს. ამის დაწერა უნდოდა, რაც დაწერა, თუ ასე გამოუვიდა? ხდება ის, რაც დაწერა, თუ მისი უცნაური გონებისა და ნარმოსახვის პროცესია? სწორად გაგაგებინა, რის თქმაც უნდოდა? სწორი რამის თქმა უნდოდა? სწორი დასკვნებისეკენ გიბიძგა? ყველას ერთნაირი დასკვნებისეკენ უბიძგა, ვინც ნაიკითხა? ბევრმა ნაიკითხა? შენ გარდა, ნაიკითხა ვინმემ?..

*
ზემოთქმულის დასკვნა ის თუ არ იქნება, რომ ჯობია, არაფერი ნაიკითხოთ, ალბათ ის მაინც უნდა იყოს, რომ ასაოლუტურ ჭეშმარიტებად არაფერი მივიღოთ. მაქსიმუმი სარგებელი ის უნდა მოგვცეს წიგნმა, რომ ამა თუ იმ თემაზე დაგვაფიქროს, კონკრეტული ინფორმაციის მოწოდებით თუ სპეციფიკური ინსტრუმენტებით ამისეკნ წაგაექმის. აბსოლუტურ ჭეშმარიტებად რამეს მიღებაა ყველაზე დიდი პრობლემა, ყველაზე მრუდესაკენ, ყველაზე დიდი იმედგაცრუებების სათავე... ეგ არის, ადამიანს სწორებ ეს უნდა — მზამზარეული ჭეშმარიტების მიწოდება, რათა შემდეგ ამაზე ააგოს თავისი ცხოვრება. აბა, მთელი ცხოვრება თუ იფიქრა, როდისლა იცხოვროს? ისიც ცხოვრობს ერთხელ ნარწმუნები ჭეშმარიტებებით და იმისი ცხოვრებაც ის არის, ეს ჭეშმარიტებები ენერეულებს თავზე.

*
ხელოვნების ფუნქციაზე ფიქრისას მომსვლია აზრად, რომ ეს შეიძლება აუდიტორიის გაზრდა იყოს — ხელოვნების ხერხებით სათქმელის იმაზე უფრო ბევრ მისამართზე მიტანა, ვიდრე „ჩემულებრივად“ თქმის შემთხვევაში მიაღწევდა.

მაგრამ მომსვლია სხვა აზრიც: ხელოვნების (ვთქვათ, ლიტერატურის) ვთქვათ, არქიტექტურას ნაკლებად ხეხდა) არსებობის ერთ-ერთი მიზნი შესაძლოა მისი იგავარაული თვისება იყოს. პირდაპირ ნათესავის ყველა კი გაიგებს, მაგრამ ეგ საშიში, საშარო ან უაზრო. ხელოვნების ენით ირიბად ნათქვამი იქნებ ბევრმა ვერ გაიგოს, მაგრამ მთქმელი კი იშორებს სათქმელს და ეგცერაში; იმისი რეაქცია კი, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს გაიგებს, არ იქნება ისეთივე როყიო, როგორი რეაქციაც ექნებოდა იმას, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს ვერ გაიგებს, იმ შემთხვევაში, ნათქვამი რომ გაეგო.

თუ ორივე მოსაზრებას დავუჯერებთ და შევაჯერებთ, გამოვა, რომ ხელოვნება აუდიტორიას თან აფართოებს და თან ფილტრავს.

*
შემთხვევითი არ არის, რომ ლიტერატურის დიდი ნაწილი გრაფომანიის პროცესია. ყბედობის პროდუქტის თქმაც შეიძლება. სათქმელის ქონა, მით უფრო —

ბევრი სათქმელის ქონა არ არის „ადვილი“ — უფრო იმიტომ, რომ ცნება „სათქმელი“ არა მხოლოდ იმას შეიცავს, რის თქმაც პოტენციურ მთქმელს სურს. ყველა სათქმელი ხომ სათქმელი არ არის (გავისენოთ ფრაზა — „აბა, რა სათქმელია!“). სათქმელის შემთხვები მონაწილეობს მისა პოტენციური გამონებელიც. ანუ მწერლობაში „სათქმელის“ შესაქმნელად მწერლისა და მეტობების შეთანხმებაა საჭირო. ეს იმას სულაც არ ნიშნავს, მწერალმა ის დაწეროს, რის ნაკითხვაც მითხველს უნდა. შესაძლოა, პირიქით, მწერლის ნაწერი მეტობელი, რათა გაიგოს წიგნი და ამ წიგნმა დადებითად იმოქმედოს მასზე. არის ეს თეორიული ვარიანტიც: კარგი წიგნი დახმაროს კარგ ადამიანს, რომელიც ამავე დროს კარგი მკითხველიცა. ეგ არის, რომ აქ ეს „დახმარება“ გასაშიფრო. როგორ ეხმარება? რაში ეხმარება? ეს დახმარება ხომ არ არის დახმარების დროებითი ილუზია, რომელიც ამ კარგ ადამიანს შემდგომ ცხოვრებას კიდევ უფრო გაურთულებს?..

ბევრი სათქმელის ქონა არ არის „ადვილი“ — უფრო იმიტომ, რომ ცნება „სათქმელი“ არა მხოლოდ იმას შეიცავს, რის თქმაც პოტენციურ მთქმელს სურს. ყველა სათქმელი ხომ სათქმელი არ არის (გავისენოთ ფრაზა — „აბა, რა სათქმელია!“). სათქმელის შემთხვები მონაწილეობს მისა პოტენციური გამონებელიც. ანუ მწერლობაში „სათქმელის“ შესაქმნელად მწერლისა და მეტობების შეთანხმებაა საჭირო. ეს იმას

აუცილებელია, ყველაფერთან ერთად, ისიც გავითვალისწინოთ, სად, როდის, რაპირობებში, რა გარემოში, ვის მიერ და სავარაუდოდ, ვისი/რასი დაკვეთით შეიქმნას.

რა თქმა უნდა, იმასაც ვხვდები, რომ ეს მიზანი კიდევ უფრო, შეუძლებლამდე, ან ასე — კიდევ უფრო შეუძლებლამდე ართულებს ლიტერატურის მიწოდების ამოცანას.

*
სხვისგანაც გამიგონია და ერთი-ორჯერ მეც გამოვცადე: მიუხედავად იმისა, რომ თითქოს „ყველაზე კარგ სიუჟეტებს

პოეზია, დანარჩენი ლიტერატურა, და დანარჩენი

2021

ეგონის, დამშოვავი რამე დაწერა და მკითხველმა კი შეუმნიერდა და მივიღოთ. მაქსიმუმი სარგებელი ის უნდა მოგვცეს წიგნმა, რომ ამა თუ იმ თემაზე დაგვაფიქროს, კონკრეტული ინფორმაციის მოწოდებით თუ სპეციფიკური ინსტრუმენტებით ამისეკნ წაგაექმის. აბსოლუტურ ჭეშმარიტებად რამეს მიღებაა ყველაზე დიდი პრობლემა, ყველაზე მრუდესაკენ, ყველაზე დიდი იმედგაცრუებების სათავე... ეგ არის, ადამიანს სწორებ ეს უნდა — მზამზარეული ჭეშმარიტების მიწოდება, რათა შემდეგ ამაზე ააგოს თავისი ცხოვრება. აბა, მთელი ცხოვრება თუ იფიქრა, როდისლა იცხოვროს? ისიც ცხოვრობს ერთხელ ნარწმუნები ჭეშმარიტებებით და იმისი ცხოვრებაც ის არის, ეს ჭეშმარიტების ენით არ არის და ამ წიგნმა დადებითად იმოქმედოს მასზე. არის ეს თეორიული გამონებების მიმდევრების უნდა. შესაძლოა, პირიქით, მწერლის ნაწერი მეტობელი, რათა გაიგოს წიგნი და ამ წიგნმა დადებითად იმოქმედოს მასზე. არის ეს თეორიული ვარიანტიც: კარგი წიგნი დახმაროს კარგ ადამიანს, რომელიც ამავე დროს კარგი მკითხველიცა. ეგ არის, რომ აქ ეს „დახმარება“ გასაშიფრო. როგორ ეხმარება? რაში ეხმარება? ეს დახმარება ხომ არ არის დახმარების დროებითი ილუზია, რომელიც ამ კარგ ადამიანს შემდგომ ცხოვრებას კიდევ უფრო გაურთულებს?..

მაგრამ მომსვლია სხვა აზრიც: ხელოვნების (ვთქვათ, ლიტერატურის) ვთქვათ, არქიტექტურას ნაკლებად ხეხდა) არსებობის ერთ-ერთი მიზნი შესაძლოა მისი იგავარაული თვისება იყოს. პირდაპირ ნათესავის ყველა კი გაიგებს, მაგრამ ეგ საშიში, საშარო ან უაზრო. ხელოვნების ენით ირიბად ნათქვამი იქნებ ბევრმა ვერ გაიგოს, მაგრამ მთქმელი კი იშორებს სათქმელს და ეგცერაში; იმისი რეაქცია კი, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს გაიგებს, არ იქნება ისეთივე როყიო, როგორი რეაქციაც ექნებოდა იმას, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს ვერ გაიგებს, იმ შემთხვევაში, საშარო ან უაზრო. ხელოვნების ენით ირიბად ნათქვამი იქნებ ბევრმა ვერ გაიგოს, მაგრამ მთქმელი კი იშორებს სათქმელს და ეგცერაში; იმისი რეაქცია კი, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს გაიგებს, არ იქნება ისეთივე როყიო, როგორი რეაქციაც ექნებოდა იმას, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს ვერ გაიგებს, იმ შემთხვევაში, საშარო ან უაზრო. ხელოვნების ენით ირიბად ნათქვამი იქნებ ბევრმა ვერ გაიგოს, მაგრამ მთქმელი კი იშორებს სათქმელს და ეგცერაში; იმისი რეაქცია კი, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს გაიგებს, არ იქნება ისეთივე როყიო, როგორი რეაქციაც ექნებოდა იმას, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს ვერ გაიგებს, იმ შემთხვევაში, საშარო ან უაზრო. ხელოვნების ენით ირიბად ნათქვამი იქნებ ბევრმა ვერ გაიგოს, მაგრამ მთქმელი კი იშორებს სათქმელს და ეგცერაში; იმისი რეაქცია კი, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს გაიგებს, არ იქნება ისეთივე როყიო, როგორი რეაქციაც ექნებოდა იმას, ვინც ხელოვნების ენით ნათქვამს ვერ გაიგებს, იმ შემთხვევაში, საშარო ან უ

*
ცოტაა ადამიანი, ვისთვისაც რამის ახ-
სნას აზრი აქვს. ზოგს არ აინტერესებს. ზოგი შეზე ჭკვიანია და ისედაც იცის. ზოგი ისეთი ბრიყვია, რომ ვერ გაიგძეს. ზოგი ისეთი ცუდია, რომ ჯობია, არ იცოდეს, რაკი რაც იცის, იმასაც აფი საქმისთვის იყ-
ენდეს...
დარჩა ვინმე?

*
ეტყობა, ადამიანებს არასდროს უნდა „გაუსერიოზულო“. მათთან სერიოზულ საკითხებზე ლაპარაკი, სერიოზული ურთ-იერთობა არ შეიძლება.

ზაზა ბიბილაშვილი

კოზია, დანარჩენი ლიტერატურა, და დანარჩენი

2021

კი, ადვილია ამ სტრიქონების ავტორი-სთვის არაპუმანურისა და მიზანთობის იარღიყვნის მიწებება, მაგრამ ვაჭვობ, ბერ-რი უნდა ცხოვრობდეს ამ წესით და ამ იარ-ღიყვნის გარეშე. ზოგი მათგანის ლანდი ახლაც თვალწინ მიტრიალება.

*
მწყემსი კეთილი.
უცნაურია, მაგრამ შეიძლება ამაზე უფრო ცინიკური მეტაფორა არც არსე-ბოდეს.

რა არის მისი საქმის, და სულაც არსის მთელი სიქველე? თუ ერთი ცხვარი დაგ-კარგა, მთელ ფარას მიატოვებს და შენ სა-ძებრად ნამოგა, „დაკარგვისგან გიხსინის“ ანუ გიპოვის და ფარაში დაგაბრუნებს. და რით დამთავრდება თქვენი ურთიერთობა? დაგვლავს ან გაგყიდის, რათა სხვამ დაგ-კლას. მანამდე კი — დაკარგლამდე ან გაყ-იდვამდე — არაერთხელ გამოგიყენებს — გწველის და გპარსაც.

უცნაურია და მართლა ცინიკურია, რომ დაუსრულებლად და საყველთაოდ ცოცხლობს და მუშაობს ეს მეტაფორა.

*
არის რალაცები, რაც აზრის გამოხატ-ვაში გეხმარება.
ერთ-ერთი მისი ქონაა.

*
ბევრი რამით იამაყებ, თავმდაბლობით — ვერა.

*
ყველამ ვიცით, რომ თავმდაბლობა შე-უმრჩველი და დაუფასებელია. და ეს ცო-დნა იმას სულაც არ ნიშნავს, რომ შევეც-დებით, ხვალ სხვანაირად იყოს და შედე-გსაც მივიღებთ.

ეს, უბრალოდ, იმას ნიშნავს, რომ თავმ-დაბლობა შეუმჩნეველი და დაუფასებელია, და ეს ვიცით.

*
გულწრფელი ქება სასიამოვნოა. მაგ-რამ რაკი პირფერობას არა და არ გასდის ყავლი, გტყვია, ისიც სასიამოვნოა. ხოლო თუ ამის მიზეზების ჩაკვირვებას გადაწ-ყვეტ, შეიძლება ალიმარინი, რომ პირფე-რობა არათუ ნაკლებად, არამედ მეტადაც კი სასიამოვნოა, ვიდრე გულწრფელი ქება. რატომ.

გულწრფელი შექება ნიშნავს, რომ შემ-ქებელს მართლა მოსწონარ, ნამდვილად მოსწონს ის, რისთვისაც გაქება. ვინმეს რომ მოსწონარ, სასიამოვნოა; სასიამოვ-ნოა, რომ ამას ხმამაღლა აღნიშნავს და უფ-რო სასიამოვნოა, თუ საჯაროდაც აღნიშ-ნავს. თუმც თუ შემქებელი არც ისე და-

დებითი ან არც ისე ავტორიტეტული ფიგ-ურაა, მისი ქება საკმარისად დარღვეული და შესაბამისად, ძალიან სასიამოვნო ვერ იქ-ნება. ამას გარდა, შესაძლოა, ის ცდებოდეს და დაუმსახურებლად გაქებდეს. ამეებს ვერ გამორიცხავ.

ახლა შევხედოთ მლიქენელობას: თუ პი-რფერულად გაქებენ, ეს იმას სულაც არ ნიშნავს, რომ საქები არ ხარ. მქებელის პი-რფერობა იმასაც არ გამორიცხავს, რომ ის იმავდროულად გულწრფელადაც გაქე-ბს. იგულისხმება — ისეთი საქმე მაინც ჩა-გიდენა, რომ მქებელი მზად არის, გარის-კოს და გეპირფეროს. ხოლო თუ არ ხარ საქები, მაგრამ მაინც გაქებენ, ეს შენს ავტ-

„გულწინ ლინამესტას სასაფლაოზე და-ვკრძალეთ ესტონელი ხალხის ერთგული შვილი, ტელესტუდიის უცვლელი დირექ-ტორი, სოციალისტური შრომის გმირი, ჰუბერტ ვლადიმერის ძე ილვესი.

ჰუბერტ ილვესის მთელი ცხოვრება იყო მაგალითი კომუნიზმის უანგარო მასა-ურებისა.

მას გამოარჩევდა პასუხისმგებლობის განსაკუთრებული გრძნობა, გულისხმი-ერება და საოცარი თავმდაბლობა.

სამგლოვიარო ჰანგების ფონზე საზო-გადოების სანიმუშონ ნაწილი მას უთვალა-ვი თავგულითა და გამოსამშვიდობებელი გვირგვინებით მიაცილებდა.

ახალგაჭრილ საფლაოთან დიდებული გამოსათხოვარი სიტყვები გაისმოდა.

სამგლოვიარო პროცესიამი მონაწილ-ებიდნენ გამორჩეული პარტიული, საბჭო-თა მუშაკები, განსხვენებულის კოლეგები, ტელევიზიისა და რადიოს თანამშრომლე-ბი, უმსხვილესი ესტონური პრესის წარმო-მადგენლები.

ჰუბერტ ილვესის უკვდავი ხსოვნა მა-რადიულად იცოცხლებს ჩვენს გულებში“.

— ამხანაგო დოვლატოვ, შავი კოსტი-უმი გაქვთ?

— უკალგაჭრილ საფლაოთან დიდებული გამოსათხოვარი სიტყვები გაისმოდა.

სამგლოვიარო პროცესიამი მონაწილ-ებიდნენ გამორჩეული პარტიული, საბჭო-თა მუშაკები, განსხვენებულის კოლეგები, ტელევიზიისა და რადიოს თანამშრომლე-ბი, უმსხვილესი ესტონური პრესის წარმო-მადგენლები.

ჰუბერტ ილვესის უკვდავი ხსოვნა მა-რადიულად იცოცხლებს ჩვენს გულებში“.

— ამხანაგო დოვლატოვ, შავი კოსტი-უმი გაქვთ?

— უკალგაჭრილ საფლაოთან დიდებული გამოსათხოვარი სიტყვები გაისმოდა.

სამგლოვიარო პროცესიამი მონაწილ-ებიდნენ გამორჩეული პარტიული, საბჭო-თა მუშაკები, განსხვენებულის კოლეგები, ტელევიზიისა და რადიოს თანამშრომლე-ბი, უმსხვილესი ესტონური პრესის წარმო-მადგენლები.

— შავი კოსტიუმი გაქვთ?

— არ მაქვს, ვუასუხე მე, — მაქვს ჯემპრი.

— ახლა არა, სახლში თუ გაქვთ?

— კოსტიუმი საერთოდ არ მაქს.

შემოგრძელებინა, რომ არც

სახლი მაქს და ღმერთმა უწყის, სად ვერ-

რაობის გამოსახური და ინფანტილური გვარი — ტუ-

რონ ნ კ ი .

— შავი კოსტიუმი გაქვთ?

— არ მაქვს, ვუასუხე მე, — მაქვს ჯემპრი.

— ახლა არა, სახლში თუ გაქვთ?

— კოსტიუმი საერთოდ არ მაქს.

შემოგრძელებინა, რომ არც

სახლი მაქს და ღმერთმა უწყის, სად ვერ-

რაობის გამოსახური და ინფანტილური გვარი — ტუ-

რონ ნ კ ი .

— და თეატრში ხომ დადიხართ?

— შავი კოსტიუმი გაქვთ?

— არ მაქვს, ვუასუხე მე, — მაქვს ჯემპრი.

— ახლა არა, სახლში თუ გაქვთ?

— კოსტიუმი საერთოდ არ მაქს.

შემოგრძელებინა, რომ არც

სახლი მაქს და ღმერთმა უწყის, სად ვერ-

რაობის გამოსახური და ინფანტილური გვარი — ტუ-

რონ ნ კ ი .

— ნუთუ ნარმომადგენლობითი გარეგ-ნობა მაქს?

— მაღალი ხართ, — მიპასუბა ტურო-

ნომა, — კლიუბინასაც დავეკითხეთ. გა-

ლარჩა კი, ვფიქრობ, ერთი სიტყვით...

— ჰერის ფრანცევიჩ, — ვთქვი მე, —

— და თეატრში ხომ დადიხართ?

— შავი კოსტიუმი გაქვთ?

— არ მაქვს, ვუასუხე მე, — მაქვს ჯემპრი.

— ახლა არა, სახლში თუ გაქვთ?

— კოსტიუმი საერთოდ არ მაქს.

შემოგრძელებინა, რომ არც

სახლი მაქს და ღმერთმა უწყის, სად ვერ-

რაობის გამოსახური და ინფანტილური გვარი — ტუ-

რონ ნ კ ი .

— მადენს რა განერინებთ, როცა სიტყვას

ჩალის ფასიც აღარა აქვს.

ეგ?

სერგეი დოვლატოვი

ტალინი ჰუბერტი ილვეს ეგვილობები

შემეძლო, მეთქვა, რომ არც თეატრში დავდივა, მაგრამ ცოტა ხნის წინ გაზებეში დარღვეული ესტონელი ხალხის ერთგული შვილი, ტელ

— მიცვალებულები ჩემი გატაცებაა, — ვეუბნები.

— მიყურე და ისნავლე, — თქვა ბიკოვერმა, — საკაისებურად შეხედე. წვრილი — იქ, ფართო — აქ. ორჯერ ამოვაბრუნებთ. წვერს ამოვქაჩავთ. აი, აქ თითს დავაჭროთ და ნელა ჩავუშვებთ დაბლა. ნახე, მართლა ლამაზია, არა?

— არი რა, — ვეუბნები.

— „ეპირიკული ლოტონის“ უპირატესობა ის არის, რომ კვანძი ადვილად იხსნება. საკამარისია, აქ მოქაჩო.

— ილვესა ალფროთოვანებული დარჩება, — თქვა ალტმიამ. — გაიგე, როგორ უნდა გაკვეთო?

— მგრინი, კი.

— სცადე.

წინასწარ მომზადებულმა ბიკოვერმა დამტკიცარი კისერი გამომისვირა, რომელზეც თთხ ადგილას ჰქონდა „პლასტირი“ დაკრული.

— კარგი, — ვამბობ, — დავიმახსოვრე.

მორგმი წესტიანი სიცივე იდგა. ყავისფერი კედლები, ცემენტი, ადგილობრივი ჰაერსანინადმდეგო დაცვის დაფა, ცეცხლსაქრობი — აღისფერი.

— ეს არის, — მაჩვენა მორიგემ.

წითელ კვარცხლებებზე კუბო ესვენა. არა ასევე წითელი, არამედ — შავი. ილვესა სიცოცხლის ნიშანების არ ეტყობოდა და ფუტლარს ჰგავდა.

მორიგეს ჰალსტუში ვარენი. გაირკვა, რომ შესანიშავად ლაპარაკობდა რუსულად.

— მე წამოვაჯენ, თქვენ ჰალსტუხი გაუკეთო, — დაოსტატებული ხელებით მევდარი სხეული მორიგით ასწა. შემდევ იყო ჩვენი ხელების შეუთანხმებელი მორიგიბები... „აი... ასე, კიდევ ცოტა“... ამორჩაზული საყელო, ქალალის დაჭმული მაქმაზები.

— ო'ქეი, — მითხვა მორიგე და მიცვალებულს თმები შეუსწორა.

ამორილე პატარა ორდენი და ჰალსტუხე დავამაგრე.

— ბიჭებს დავუძახებ.

შემოვიდნენ ალტმიადა ბიკოვერი. ფიმას მჭიდროდ ჰქონდა თვალები დახუჭული. ალტმიაეს ფერდაკარგულ სახეზე ღიმილი დასთამაშებდა. გამოვიტანეთ კუბო და აბაზრზენა ხრჭიალით მოვათავსეთ ფურცონში. ალტმიაე სალონში მოთავსდა. ბიკოვერი მთელი გზა დუმდა და როცა დანიშნულების ადგილს მივუახლოვდით, ფილოსოფიურად შენიშვა:

— იცხოვრა, იცოცხლა ადამიანა და მოკვდა.

— აბა, რას ელოდი? — ვეკითხები.

შესასვლელში ხალხი ირეოდა. დაბალ ხმაზე საუბრობდნენ. კედლებზე გაერული იყო ექსპონატები გამოფენიდან „ნორჩი პლანეტა“.

გამოვიდა შავლენტშებმული უცნობი კაცი და ხმამალუ გამოაცხადა:

— მოწევა ნებადადართულა!

ამ ჰემანურმა, პატარა კანონდარღვევამ მგლოვარები გახარა. უზრუნველყო ხალხთა ერთად ხელმძღვანელები ჩუმად იდგნენ. როგორც ჩინს, დაკარალვის ატომსფერო ჩვეულ იერანქეულ სისტემას შლის. უსახელო ადამიანები ავანგარდში აღმოჩნდებიან ხოლმე, თუ გადაწყვეტები, საკუთარი ნებით საქმე იტვირთონ. მივევდი ხელმძღვანელთან:

— სასახლე მოვიტანე.

— კაბელი ნამთავოლეთ?

— კაბელი? პირველად მესმის.

— არა უშავს, — მიმშვიდებს და შემდევ ხმამალუ, მაგრამ უდერადობაში ტრაგიზმის შენიშვა:

— მანქანები, ამხანგებო!

ორმა ქალმა დაგვიანებით დაყარა იატაკზე ნაძვის ტოტები.

— ჩვენ აღაბათ საჭირო აღარ ვართ, — თქვა ალტმიაებ.

— მე სიტყვით უნდა გამოვიდე.

— შენ ბოლოსკენ უნდა გამოხვიდე. თავიდან ამხანაგები გამოდიან, ცეკა-დან. შემდევ კი ყველა, ვისაც არ ეზარება.

— რას ნიშანს ყველა, ვისაც არ ეზარება? მე დავალებული მაქეს სიტყვით გამოსვლა, ცექსტიც შენარჩუნებულია.

— ჩვეულებრივად. შენ დავალებული გაქებს, იყო სტყვით გამოსვლის ერთ-ერთი მსურველი. სის ნანახი მაქეს. შენ მერვე ხარ, ლებძიტის შემდევ. მას უნდა, რომ თქვენ ყველამ იმღეროთ. არის ასეთი სიმღერა — „წეროები“, „ზოგჯერ მეჩვენება“,

რომ ჯარისკაცები “... და ასე შემდევ. და სწორედ ლემბიტი შემოგთავაზებთ, რომ განსვენებულის პატივსაცემად იმღეროთ.

— და ვინ იმღერებს? თან ასეთ ყინვა-ში.

— ყველა იმღერებს. შენ თვითონ ნახ-ავ.

— მაგალითად, შენ იმღერებ?

— არა, — თქვა ალტმიაებ.

— შენ? — ვეკითხები.

— საჭირო იქნება — ვიმღერები, — მი-პასუხა.

— საჭირო გამომარტა რაინდა შემდევ.

— მაგალითად, შენ იმღერების ასალგაჭრილი.

— ამას გამომარტა რაინდა შემდევ.

— ამას გამომარტა რაინდა შემდევ

საჩუქარი თოვლის პატის

მე თუ სახლში არ ვიქნები,
დედას ასე ვუთხარი,
როცა მოვა თოვლის ბაბუ,
თქვენ დაუნთეთ ბუხარი.

გაათბეთ და დააპურეთ,
არ გაუშვათ დაღლილი,
ძალიან გთხოვთ, დამელოდოს,
დაუმალეთ მარხილი.

შემშირდით, რომ გამაღვიძებთ,
თუ სიზმრებში ვიქნები.
ბალიშის ქვეშ მეც მაქ მისთვის
ზამთრის თბილი წინდები.

გარიუნა

მარიკუნა, ჩემო გოგო,
ჩემო ფუცუნცულა.
იცი, გუმინ შენი კატა,
სახლში არ მოსულა.

მე და ბებოს მის ლოდინში
არ გვეძინა ლამით.
იქნებ შენთან წამოვიდა,
გულს ვიმშვიდებთ ამით.

სად ვეძებოთ, სად წავიდა,
მოვლილი და სუფთა?!
ასეთ მაწანალა ფისოს
ტელეფონი უნდა.

ნიმის ექსართი

დარია თუ ავდარია,
მაიც მიყვარს თამაში.
წვიმის დიდი ექსპერტი ვარ,
დამერწმუნეთ ამაში.

რომ იცოდეთ, ყველა ამინდს
აქვს თავისი ადათი,
წაწვიმარზე ტყიდან მომაქვს
სოკოები კალათით.

იქვე ჩიტი ჭუმპალაობს,
წყლის პატარა გუბეში,
მისთვის გადანახული მაქვს
მზესუმზირა უბეში.

თუკი დიდი წვიმა მოვა,
ადიდება მდინარე,
ხის ფესვები გაიღვიძებს,
წამოწოლილ, მძინარე.

თუ არ იცით, ეხლა გეტყვით
დიდებსა და პატარებს,
თურმე ღრუბელი რომ ბრაზობს,
წვიმას მუცლით ატარებს.

ცრუანელა კოდო

შემპირდა და მომატყუა
კოლომ, ცრუპენტებოდა.
ასე მითხრა, ვიმეგობროთ
ამ ეზოში ყველამ.

მაგრამ თვითონ დაივინყა
და გატეხა ფიცი,
დამებინა და სადღაც გაქრა,
სად, არავინ იცის.

კოლომ, ასე რად დამკბინე
ცხირზე, ხელზე, ფეხზე?
თუკი ვინმეტ გაგაბრაზა,
ჯავრს ნუ იყრი ჩემზე.

ერთხელაც თუ მოკალათდი
ჩემს კულულა თმებზე,
ალარასდროს დაგპატიუებ
დაბადების დღეზე.

ნინია კაპანაძე

ზარმაცი ჯისო

ნუ ზარმაცობ, ფისუნია,
რად ვერ დათმე ძილი,
თავვმა ისევ მოიპარა
ჩვენი ეზოს თხილა.

არ ინძრევი, კოტრიალობ
და ნებივრობ, ფისო,
ასე მუდამ ძილისგუდას
მტრადაც ვინ ჩაგთვლისო?

რეზუმე

ამ პატარა წრუნუნამ,
განა დაიწუნუნა?!
თავის თხილი არ ეყო,
ჩემიც წააცუნცულა.

არასდროს არ მიჯერებ,
მომისმინე, რა იყო,
ბრძენი ამბობს, თხილის გული
ცხრა ძმამ ტოლად გაიყო.

პატარა დედამიწალი

ყველა უნდა მოგეფეროს,
ყველას გვემართებს შენზე ზრუნვა.
ჩვენ ხომ ყველას გვასაზრდოებს
მზის გარშემო შენი ბრუნვა.

ჩემზე ბევრად უფროსი ხარ,
მიითვალე ბევრი წელი,
მე კი მხოლოდ სამი წლის ვარ,
პატარა დედამიწელი.

მამამ მითხრა, უნდა ვიგრძნო
შენი სუნთქვა, გულის ცემა,
დედის, მიწის, მუდამ მქონდეს
რიდი და პატივისცემა.

ჩიაყელა და გაბრიელი

გაზაფხულის ერთ მშვიდ დილას
მზეს რომ ვეფიცხებოდი,
გაგიცანი და მალევე
ძმობას გეფიცებოდი.

მე მიწამი გვირაბებს ვთხრი,
შენ მამხევებ მაღლიდან,
რომ არ მოხვალ, გზას გავცერი
მიწისქვეშა სახლიდან.

ბევრი უნდა გეთამაშო,
სანამ მოვა ზამთარი,
სანამ ჩემს სახლს დაგიმალავს
თოვლის თეთრი საფარი.

ლიტერატურული გაზეთი

საერთო ვებგვერდის საულისურის,
საორგანიზაციისა და ახალგაზრდობის სამინისტრო
საქართველოს მთავრობის სახლი

რედაქტორი ირაკლი ჯავახაძე
რედაქტორის მოადგილე ურია შერაზადიშვილი
ურნალისტი თამარ უურული

მობ. ტელ.: (577) 742277; (599) 269852; e-mail: litgazeti@yahoo.com

ISSN 2346-7940

